

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000320

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-02-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нестеренко Єлизавета Анатоліївна

2. Yelyzaveta Nesterenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту: 08-04-2026

Спеціальність за освітою: стоматологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11988

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55

Тема дисертації:

1. Особливості телерентгенографічних показників визначених за методом COGS в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом в залежності від типу обличчя.
2. Peculiarities of cephalometric parameters determined by the COGS method in Ukrainian male and female adolescents with orthognathic occlusion depending on facial type.

Реферат:

1. З бази даних науково-дослідного центру та кафедри стоматології дитячого віку Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова за COGS-методом досліджено телерентгенограми 46 українських юнаків (віком від 17 до 21 років) та 72 дівчат (віком від 16 до 20 років) із фізіологічним прикусом, який був максимально наближений до ортогнатичного. Для проведення цефалометричного аналізу використовувалось програмне забезпечення ОпухСeph³™, версії 3DPro, компанії Image Instruments GmbH, Німеччина. Визначення типу обличчя, відбувалося відповідно значенням морфологічного індексу Гарсона. Для коректного моделювання та подальшого клінічного використання великого масиву метричних характеристик використано розподіл отриманих телерентгенометричних показників за Дмітрієвим М. О.

(2017): «перша група – метричні характеристики черепа, які зазвичай не змінюються в ході хірургічного та ортодонтичного лікування. Відносно них на бокових телерентгенограмах визначають нахил, передньо-заднє або вертикальне положення верхньої та нижньої щелеп, оклюзійної площини та окремих зубів» (в нашому дослідженні відстані Ar-Pt та Pt-N); «друга група – показники зубощелепної системи, на визначення яких найбільш часто необхідно орієнтуватись при виконанні ортодонтичного лікування пацієнтів, які знаходяться у процесі росту, а також в осіб із сформованим кістковим скелетом, яким за допомогою ортогнатичної хірургії можливо змінювати ширину, довжину, кути та положення верхньої та нижньої щелеп» (в нашому дослідженні відстані A-B, ANS-PNS, ANS-Me, Ar-Go, B-Pog, Go-Pog, N-A, N-ANS, N-B, N-Pog, PNS-N та кути MP-HP, N-A-Pog); «третья група – показники, які власне характеризують положення кожного окремого зуба відносно один одного, черепних структур та профілю м'яких тканин обличчя. Статистична обробка отриманих результатів проведена в ліцензійному статистичному пакеті "Statistica 6.0" з використанням непараметричних методів оцінки. Для побудови моделей застосовано метод покрокового регресійного аналізу. Уперше в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом із дуже широким, широким, середнім і вузьким типами обличчя встановлені межі процентильного розмаху цефалометричних параметрів, що визначаються за COGS-методом, які можуть використовуватися в якості нормативних індивідуальних параметрів у даного контингенту населення. Уперше між українськими юнаками та дівчатами із ортогнатичним прикусом із різними типами обличчя встановлені виражені прояви статевого диморфізму телерентгенометричних показників: серед показників першої групи – більші значення в юнаків із різними типами обличчя величини відстаней Ar-Pt і Pt-N; серед показників другої групи – більші лінійні розміри в юнаків (N-A, N-B, N-Pog, N-ANS, ANS-Me, PNS-N, ANS-PNS, Ar-Go, Go-Pog, B-Pog і A-B), а у дівчат – кутові (N-A-Pog, MP-HP і Ar-Go-Gn); серед показників третьої групи – у більшості випадків більші значення лінійних розмірів показників, які характеризують положення окремих зубів відносно черепних структур у юнаків із дуже широким, широким і вузьким типами обличчя (I1-MP, I1-MP, I1-MP і Mand1-MP), а у дівчат із різними типами обличчя – більші значення величини кута OP-HP. Уперше в українських юнаків із ортогнатичним прикусом із широким типом обличчя та дівчат із ортогнатичним прикусом із широким і дуже широким типами обличчя за COGS-методом розроблено і проведено аналіз достовірних регресійних високоінформативних моделей (з коефіцієнтом детермінації R^2 вищим 0,60) показників другої та третьої групи в залежності від показників першої групи (33 можливих), а також показників третьої групи в залежності від показників першої та другої групи (19 можливих). Встановлено, що в юнаків із широким обличчям за COGS-методом побудовано лише 4 достовірних високоінформативних регресійних моделей телерентгенометричних показників, які увійшли до другої та третьої груп в залежності від показників першої групи (R^2 = від 0,626 до 0,780), а також 11 моделей показників, які увійшли до третьої групи в залежності від показників першої та другої груп (R^2 = від 0,626 до 0,970). Встановлено, що у дівчат із широким обличчям за COGS-методом побудовано 6 достовірних високоінформативних моделей телерентгенометричних показників, які увійшли до другої та третьої груп в залежності від показників першої групи (R^2 = від 0,601 до 0,705), а також 16 моделей показників, які увійшли до третьої групи в залежності від показників першої та другої груп (R^2 = від 0,614 до 0,983). Встановлено, що у дівчат із дуже широким обличчям за COGS-методом побудовано 5 моделей показників, які увійшли до другої та третьої груп в залежності від показників першої групи (R^2 = від 0,616 до 0,789), а також 13 моделей показників, які увійшли до третьої групи в залежності від показників першої та другої груп (R^2 = від 0,612 до 0,991). На основі регресійних моделей розроблена комп'ютерна програма "COGS Ceph 2.0"

2. From the database of the Research Center and the Department of Pediatric Dentistry of the National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, cephalometric radiographs of 46 Ukrainian male adolescents (MA) (aged 17 to 21) and 72 female adolescents (FA) (aged 16 to 20) with a physiological occlusion as close as possible to orthognathic were studied using the COGS method. For cephalometric analysis, the OnyxCeph³™ software, version 3DPro by Image Instruments GmbH, Germany, was used. The determination of facial type, was performed according to the values of Garson's morphological index. For accurate modeling and further clinical application of a large array of metric characteristics, we used the classification of the obtained cephalometric parameters

proposed by M. O. Dmitriev (2017): “group one – metric characteristics of the skull, which usually do not change during surgical and orthodontic treatment. Most of these parameters are fundamental in modern cephalometric analyses. They are used to determine the inclination, anteroposterior or vertical position of the upper and lower jaws, occlusal plane, and individual teeth on lateral cephalograms” (in our study, the distances Ar-Pt and Pt-N); “group two – indicators of the dentoalveolar system, which are most often referenced in orthodontic treatment of patients during growth, as well as in individuals with a developed bony skeleton, for whom orthognathic surgery can change the width, length, angles, and position of the upper and lower jaws” (in our study, the distances A-B, ANS-PNS, ANS-Me, Ar-Go, B-Pog, Go-Pog, N-A, N-ANS, N-B, N-Pog, PNS-N and the angles MP-HP, N-A-Pog); “group three – indicators that characterize the position of each individual tooth relative to one another, cranial structures, and the soft tissue facial profile. Statistical analysis of the obtained results was carried out using the licensed statistical software package “Statistica 6.0” applying non-parametric evaluation methods. The stepwise regression analysis method was used to construct models. For the first time, the percentile ranges of cephalometric parameters determined by the COGS method were established in Ukrainian male and female adolescents with orthognathic occlusion and very broad, broad, medium, and narrow facial types, which can be used as normative individual parameters for this population group. For the first time, pronounced manifestations of sexual dimorphism in cephalometric parameters determined by the COGS method between Ukrainian male and female adolescents with orthognathic occlusion and different facial types were established: among group one parameters – greater values in MA with different facial types for distances Ar-Pt and Pt-N; among group two parameters – in most cases, larger linear dimensions in MA (N-A, N-B, N-Pog, N-ANS, ANS-Me, PNS-N, ANS-PNS, Ar-Go, Go-Pog, B-Pog and A-B), and larger angular values in FA (N-A-Pog, MP-HP and Ar-Go-Gn); among group three parameters – in most cases, greater values of linear measurements characterizing the position of individual teeth relative to cranial structures in MA with very broad, broad and narrow facial types (1l-MP, 6l-MP, 6u-NF and Mand1-MP), and in FA with different facial types – greater values of angle OP-HP. For the first time, in Ukrainian MA with orthognathic occlusion and broad facial type and females with orthognathic occlusion and broad or very broad facial types, highly informative and statistically significant regression models (with determination coefficient R^2 above 0.60) of cephalometric parameters from group two and three depending on group one indicators (33 possibilities), and group three depending on indicators of groups one and two (19 possibilities). It was found that in males with broad facial type, only 4 significant highly informative regression models of cephalometric parameters from group two and three depending on group one indicators ($R^2=0.626$ to 0.780), and 11 models for group three depending on groups one and two indicators ($R^2=0.626$ to 0.970) were constructed. It was found that in FA with broad facial type, 6 statistically significant and highly informative regression models of cephalometric parameters from group two and three depending on group one ($R^2=0.601$ to 0.705), and 16 models for group three depending on groups one and two ($R^2=0.614$ to 0.983) were developed. It was found that in FA with very broad facial type, 5 significant highly informative regression models of cephalometric parameters from group two and three depending on group one indicators ($R^2=0.616$ to 0.789), and 13 models for group three depending on groups one and two ($R^2=0.612$ to 0.991) were constructed. Based on the regression models, a computer program “COGS Ceph 2.0” was developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Perlova, A. V., Arshynnikov, R. S., & Gunas, I. V. (2022). Cephalometric parameters of basal cranial structures according to method “Cephalometrics for orthognathic

surgery” in Ukrainian young men and young women with orthognathic occlusion depending on the type of face. *World of Medicine and Biology*, 2(80), 109-113.

- 2. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Chaika, V. H., Dudik, O. P. & Gunas, I. V. (2022). Cephalometric parameters of the upper and lower jaws according to the COGS method in Ukrainian young men and young women with orthognathic occlusion depending on the type of face. *Reports of Morphology*, 28(2), 5-12.
- 3. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Chugu, T. V., Dudik, O. P., & Gunas, V. I. (2022). Determination of cephalometric parameters according to the COGS method, which characterize the position of individual teeth relative to cranial structures depending on the types of faces in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite. *Reports of Morphology*, 28(3), 32-37.
- 4. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Muntian, V. L., Prokopenko, S. V., & Kyrychenko, V. I. (2023). Determination of cephalometric parameters according to the COGS method, related to the profile of the soft tissues of the face depending on the types of faces in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite. *Reports of Morphology*, 29(2), 5-11.
- 5. Nesterenko, Ye. A., Shevchuk, Yu. G., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Lysenko, S. A., & Chugu, T. V. (2023). Simulation of individual teleroentgenographic indicators using the “Cephalometrics for orthognathic surgery” method in Ukrainian young women with a very broad face type. *World of Medicine and Biology*, 2(84), 119-123.
- 6. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Shevchuk, Yu. G., Lysenko, S. A., & Cherkasova, L. A. (2023). Modeling of individual teleroentgenometric indicators using the COGS method in Ukrainian young men with a wide face type. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 27(2), 209-214.
- 7. Nesterenko, Ye. A., Dzevulska, I. V., Gunko, I. P., Karpenko, I. A., Datsenko, G. V., Prokopenko, S. V., & Datsenko, Yu. O. (2024). Modeling of individual teleroentgenometric indicators using the “Cephalometrics for orthognathic surgery” method in Ukrainian young women with a wide face type and orthognathic bite. *Reports of Morphology*, 30(2), 76-83.
- 8. Nesterenko, Ye. A. (2025). Limits of the percentile range of cephalometric parameters of the upper and lower jaws according to the COGS method in Ukrainian young men and young women with different types of faces. The 11th International scientific and practical conference “Current issues of global ecology and environmental management” (March 18-21, 2025), Krakow (pp. 99-103). Krakow, Poland. International Science Group. ISBN: 979-8-89692-729-7
- 9. Nesterenko, Ye. A. (2025). Limits of the percentile range of cephalometric parameters according to the COGS method, which characterize the position of the teeth depending on the types of faces in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite. The 12th International scientific and practical conference “Modern management of organizations: concepts and digital transformations” (March 25-28, 2025), Varna (pp. 110-113). Varna, Bulgaria. International Science Group. ISBN: 979-8-89692-725-9
- 10. Nesterenko, Ye. A. (2025). Percentile range of cephalometric parameters according to the COGS method, which characterize the profile of the soft tissues of the face depending on the types of faces in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite. VII Міжнародна науково-практична конференція “Global trends in science and education” (28-30 липня 2025), Київ (стор. 29-35). Київ, Україна. Науково-видавничий центр “Sci-conf.com.ua”. ISBN: 978-966-8219-82-5
- 11. Nesterenko, Ye. A. (2021). Methods of cephalometric analysis according to Burstone C. J., Tweed C. H. and Kim Y. H.: opportunities, prospects and problems of use in Ukraine. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 25(2), 336-339. [https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2021-25\(2\)-27](https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2021-25(2)-27)
- 12. Нестеренко, Є. А., & Шінкарук-Диковицька, М. М. (2025). Комп'ютерна програма «COGS Сеп 2.0». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 136837; дата реєстрації 10.06.2025, опубл. 31.07.2025, бюлетень № 91.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шінкарук-Диковицька Марія Михайлівна
2. Mariia M. Shinkaruk-Dykovytska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гасюк Петро Анатолійович
2. Petro A. Hasiuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2915-0526

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Кузняк Наталія Богданівна
- Nataliia B. Kuzniak

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4020-7597**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Буковинський державний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02010971**Місцезнаходження:** площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

- Дмитрієв Микола Олександрович
- Mykola O. Dmitriiev

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6211-4164**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова**Код за ЄДРПОУ:** 02010669**Місцезнаходження:** вул. Пирогова, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

- Касьяненко Дмитро Михайлович
- Dmytro Kasianenko

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.01.22**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Поліщук Сергій Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Поліщук Сергій Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Гребенюк Дмитро Ігорович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна